

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA
Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

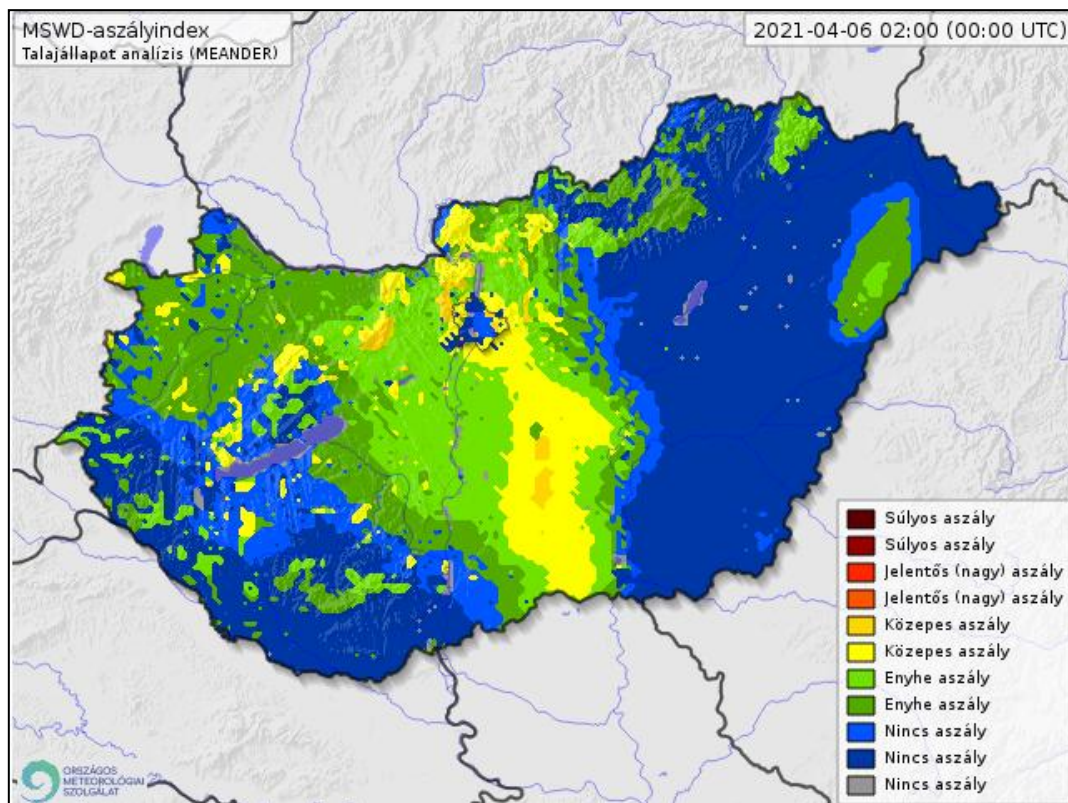
Hajdú-Bihar megye növény-egészségügyi helyzetének alakulásáról 2021.03.29-04.05. közötti időszakra vonatkozóan az alábbiakról tájékoztatjuk:

Az idei év időjárásának összegzése:

Az enyhe decemberi időjárást követően január első hetében lehűlés kezdődött. A talajok felszíne ekkor még nem volt mélyen átfagyva, sáros volt. Az átmeneti lehűlést ismételten egy mediterrán ciklon hatására felmelegedés követte, melynek hatására a hónap második dekádjában kora tavasziassá vált az időjárás. Február elején nedves léghullámok érték el térségünket, melynek hatására a talajok felső rétege vízzel telítődött a gabona táblákon és a nem művelt területeken megjelentek a belvíz foltok. Az enyhe csapadékos időjárásnak egy északi áramlás vetett véget, mely száraz sarkvidéki levegőt sodort felénk, melynek hatására éjszakánként -10 °C közeli hőmérsékleti minimumok is voltak. A nappali hőmérsékleti maximumok is alig haladták meg a 0 °C . Ezt a hideg periódust ismét egy lassú felmelegedés követte. A hónap végére ismét visszatért a kora tavaszi száraz idő mely egészen március első hetének végéig kitartott. Március közepén a szokásos felmelegedés helyett ismét egy lehűlés kezdődött, mely ismét erős éjszakai fagyokat hozott, továbbra is száraz volt az idő. Március utolsó napjaiban ismét melegedni kezdett az idő.

Hónapok	Sokéves havi átlag csapadékmennyiség (mm)	2021 évi havi csapadékmennyiség (mm)	Sokéves átlag %-ban
január	29	43	148%
február	30	38	126%
március	32	16	31%

Debrecen, 2021.01.01.-03.31 csapadékadatok

www.met.hu/idojaras/agrometeorologia/aszalyinfo/

Az elmúlt hét időjárása:

Az elmúlt hét időjárása hűvösebb és szárazabb volt a helyben megszokottnál. A hét elején hűvös, száraz, szeles volt az idő, majd a hét közepétől lassú felmelegedés kezdődött és helyenként a mediterrán ciklonnak köszönhetően 1-2 mm csapadékmennyiség is hullott. A hét végére visszatért a tavasz. A talajok felső rétege kiszáradt, az alsóbb rétegek még elegendő tartalékkal rendelkeztek az őszi vetésű növények számára. A száraz idő kedvezett a talajmunkálásnak és a lezárásoknak, néhol már a napraforgó vetését is elkezdték.

Fenológiaiák: (április eleje)

Őszi búza: szárbaindulás (BBCH 31)

Őszi árpa. száriba indulás-első nódusz megjelenése (BBCH 30-31)

Őszi káposztarepce: zöldbimbós állapot (BBCH 51-52)

Lucerna: 10 cm hajtások

Polifág károsítók:

A lucerna és őszi kalászos a területek jelentős részén a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttsége gyenge. A megye déli részén szórványosan a lucernásokban a mezei pocok foltszerű erős kártétele is megfigyelhető.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését sehol sem tapasztalták.

Szántóföldi növények:**Őszi gabonák:**

A tavaly őszi időjárás kedvezőtlen volt a gabona számára, a vetést követően késett csapadék, tipikus gabona gyomok október végén jelentek meg. A gyomnövények közül a T1 életformájú árvacsalán (*Lamium sp.*), tyúkhúr (*Stellaria media*), veronika fajok (*Veronica sp.*), a T2 életformájúak közül a ragadós galaj (*Gallium aparine*) kora tavasszal már mindenütt megtalálható volt az állományokban. Márciusban a búzák többségénél még látszottak a sorok. A kora tavaszi időjárás hatására február végére a gabonákban az alsó levélszinten szinte mindenütt megtalálható volt a szeptória (*Septoria tritici*) és a lisztharmat (*Blumeria graminis*).

Április első napjaiban az alábbi károsító helyzetkép volt az őszi gabonákban:

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) ősszel alacsony fertőzöttségi szinten jelen volt az őszi gabonákban, április elején az őszi árpában az alsó leveleken (a közepesen fogékony állományokban) az alsó levélemeleteken előregedett telepek voltak jellemzően megtalálhatóak.

A vöröszrozsda (*Puccinia triticina*) ősszel alacsony fertőzöttségi szinten megtalálható volt az érzékeny fajtákban, viszont a tavaszi felvételezések során fertőzöttséget már alig tapasztaltuk.

A sárgarozsda (*Puccinia striiformis*) szintén csak alsó leveleken fordul elő és ott is csak észlelési szinten.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) az őszi búzában az alsó leveleken mindenütt megtalálható, de jellemzően az őszi fertőzés dominál. A fertőzés terjedése csak a belvizes mély fekvésű területeken volt megfigyelhető, de ott sem érte el a védekezési küszöbértéket.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) is megtalálható, szintén az alsó levélemeleten.

Az őszi árpában az árpa sárga törpülés vírus (BYDV) foltokban nagyon sok táblán megtalálható ami vélhetően, még ősszel a levéltetvek hordtak szét, ezért a levéltetvekre különös figyelemmel kell lenni a további fertőzés elkerülése végett.

A gabonafutrinka (*Zabrus tenebrioides*) kártételét évek óta nem tapasztaltuk, mivel támogatások szigorúan előírták a vetésciklus betartását, ami a felszaporodásának nem kedvez.

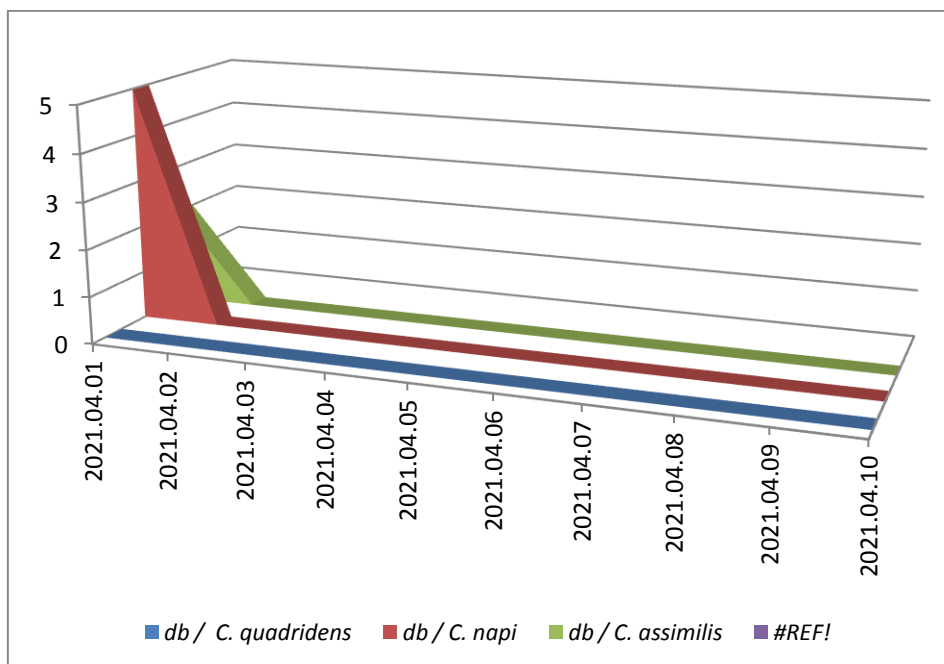
A vörösnakú árpabogár (*Lema melanopa*) imágóinak megjelenését március utolsó napjaiban tapasztaltuk.

Vetésfehérítő imágó árpán, Tépe 2021.04.01. Fotó. Nagy László

Őszi káposztarepce:

A repceszár ormányos (*Ceutorhynchus quadridens*) és a nagy repceormányos (*Ceutorhynchus napi*) tömeges megjelenését a kihelyezett csapdákból február elején-közepén tapasztaltuk először, a megjelenés mértéke miatt ekkor indokolt volt a védekezés. A márciusi eleji felmelegedés ismét kedvezett, az ormányosok tömeges betelepülésnek, március végén-április első napjaiban ismét észlelhető volt még egy betelepülési hullám, de ez már nagyon gyenge volt. Március végén a repcefénybogár (*Meligethes aeneus*) első példányai is megjelentek a csapákban. Április elején elkezdődött a tömeges betelepülés, de az ismételt lehűlés miatt lelassult. A repcében gombabetegségek közül a foma (*Phoma lingam*) telepei az alsó leveleken észleltük. A gyomosodásra az őszi kalászosoknál leírtak érvényesek.

Repceormányos csapda fogások, Darvas

Kertészeti növények:

A megyénkben még említésre méltó területtel rendelkező almában a varasodás (*Venturia inaequalis*) aszkospóráinak az érettségét vizsgáltuk március elején az áttelelt levelekben található pszeudotéciumokból, melyből megállapítható volt, hogy az aszkuszok egy része már érett és kétsejtű aszkospórákat tartalmazott. A lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) estében a „rojtos” fertőzött hajtásvégi rügyek jelentős része gond nélkül áttelelt. A megfigyelt kajszai és őszi barack állományokban az április eleji fagyok okoztak károkat.

Debrecen, 2020. április 6.